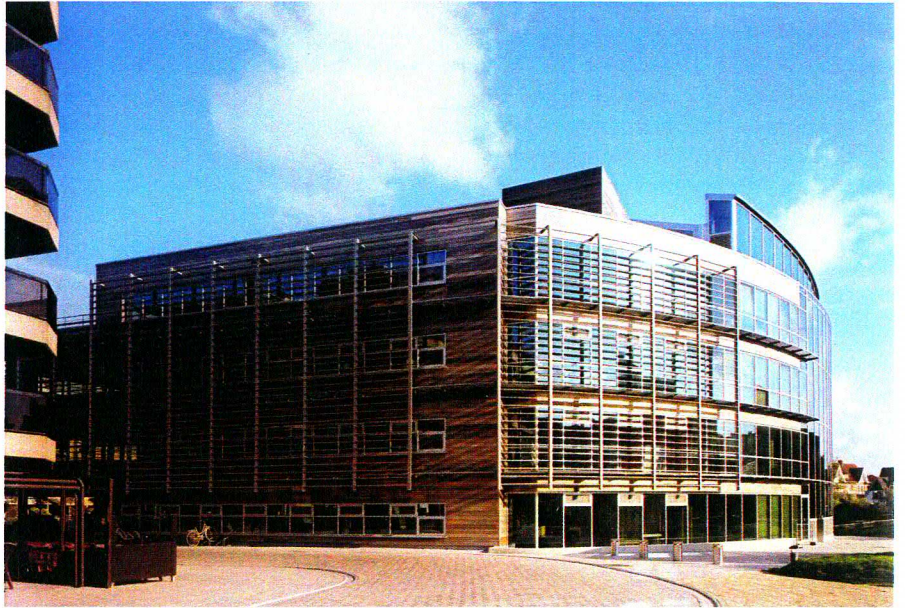

EEN Raadzaal DIE

Vanaf dit jaar lokt de kustgemeente Koksijde wellicht extra toeristen met één van de spectaculairste gemeentehuizen op Belgische bodem. Als resultaat van een wedstrijd in juni 2002, waarvoor zes projecten werden ingediend, koos het college van burgemeester en schepenen het ontwerp van studie bureau Storme-Van Ranst uit Antwerpen. Het nieuw Gemeentehuis is afgelopen najaar in gebruik genomen.

Behalve de diensten en functies die voorheen in diverse gebouwen werden ondergebracht (met uitzondering van de politie), is in het programma ook een ondergrondse polyvalente ruimte met uitgebreide vergaderinfrastructuur voorzien.

HET PROGRAMMA VAN DE OPDRACHTGEVER KOPPELEN AAN ARCHITECTURALE DOELSTELLINGEN

De architecten streefden ernaar om dit programma van de opdrachtgever te koppelen aan eigen doelstellingen, die het project een meerwaarde geven. Zo moest het gebouw, van en voor de burger, uiting geven aan openheid, toegankelijk en transparant zijn. Daarnaast diende het project ook zo weinig mogelijk kosten te genereren, op drie niveau's:

- rechtstreeks door voordelig te bouwen, wat ondermeer werd bekomen door zo weinig mogelijk materiaal te gebruiken, en te kiezen voor materialen die niet bepleisterd of op een andere manier bekleed moesten worden.

- door het minimaliseren van de onderhoudskosten: harde materialen genereren op lange termijn minder kosten dan zachtere.
- door het laag houden van het energieverbruik: door het toepassen van natuurlijke ventilatie.

De materialen werden tenslotte gekozen met het eventuele hergebruik en de sloop van het gebouw in gedachten. De architect is er zich van bewust dat het bouwwerk van vandaag het sloopafval van de volgende generatie(s) levert.

EENVOUDIGE VOLUMES

Het ontwerp voorziet een modern volume op de plaats waar vroeger het oud casinogebouw stond en dat bestaat uit twee kantoorvleugels met tussenin een atrium van 25 bij 25 meter. Het atrium werkt als centrale schouw voor de natuurlijke verluchting van de tweekantoorvleugels. Dankzij deze natuurlijke ventilatie is het slechts op de bovenste verdieping nodig om een mechanisch ventilatiesysteem te gebruiken. Bovenaan is het drukverschil namelijk

te laag om de atrium als schouw te kunnen gebruiken. Projectarchitect Van Goethem van S/VR, ervan overtuigd dat een volume zoals dit atrium ook functioneel moet worden ingevuld, wou de ruimte tussen de twee kantoorblokken gebruiken, en besloot er de centrale raadzaal te plaatsen. Met zijn ronde vormen is de verstoring van de luchtstromen minimaal.

In het atrium verbinden passerelles de raadzaal, de twee vleugels en de raadzaal met elkaar. Tegen de buitengevels bevinden zich landschapskantoren, terwijl de individuele kantoren rond het atrium zijn gegroepeerd. Om het gebouw zo eenvoudig mogelijk 'leesbaar' te maken voor de bezoeker, worden alle verdiepingen zo uniform mogelijk ingericht. Op elke verdieping wordt een ander kleuraccent gegeven, wat de "leesbaarheid" van de niveaus bevordert en zorgt voor een kleurenspeel vanuit het atrium. De gelijkvloerse verdieping van de toegankelijke vleugel aan de Ropsweg omvat een landschapskantoor dat ruimte biedt aan de dienst Pers & communicatie, de dienst bevolking en de dienst burgerlijke stand.

In de andere (niet toegankelijke) vleugel (Westendestraat) biedt de gelijkvloerse verdieping onderdak aan de dienst toerisme.

Op de eerste verdieping biedt het landschapskantoor ruimte aan de financiële dienst (de stadsontvangerij) en de rekendienst.

De tweede verdieping biedt enerzijds plaats voor de kantoren van de technische dienst (openbare werken en de interne preventiedienst) en anderzijds voor de milieudienst en de dienst Stedenbouw. Op de tweede verdie-

GEZIEN MAG WORDEN

ping bieden passerelles toegang tot de nieuwe raadzaal in de bol.

De derde verdieping biedt enerzijds plaats aan het secretariaat, het kantoor van de secretaris, het kabinet van de burgemeester en de schepenzaal. Anderzijds biedt de derde verdieping plaats aan de schepenkantoren, het secretariaat van de schepenen en de vergaderzaal "Abt Elias" (genoemd naar een geestelijke die een belangrijke rol speelde in het verleden van abdij Ter Duinen).

De gevels werden bedacht in hout en glas. Hoewel beglaasde gevels meer onderhoud vragen dan "volle" gevels, koos de architect voor de beglazing net omdat dit materiaal meer aanleiding geeft tot opkuisen, waardoor het gebouw er steeds netjes uitziet en een glimmende gevel heeft. Voor een gemeentehuis, dat een representatieve functie heeft, overweegt dit op de onderhoudskost. Hout is gekozen omdat het een eenvoudig, gemakkelijk verwerkbaar bouw materiaal waarvan (over)last bij productie, verwerking en hergebruik zeer beperkt blijft. De aluminium lamellen van de zonwering "binden" als het ware hout en glas.

(G)EEN GLAZEN BOL

Dé blikvanger van het gemeentehuis is ongetwijfeld de ellipsoïde waarin de centrale raadzaal is ingesloten. Dit volume rust onderaan op vier schuin geplaatste steunkolommen, op een hoogte van 6 meter, en is 19.50 meter lang, 14.50 meter breed en 11.50 meter hoog. Het bolvolume bevat 3 niveaus: een technische

ruimte, die kan omgebouwd worden tot informele ontmoetingsruimte, de raadzaal en een publiek gedeelte. Hoewel een blikvanger is de "bol" vrij discreet ingeplant, want volledig omsloten door een op zich sober gebouw.

Nadat het ontwerpteam de verschillende uitvoeringsmogelijkheden voor de structuur had geanalyseerd, werd geopteerd voor een staalstructuur. Vooral omdat de constructie 7 meter boven de begane grond uitgevoerd moest worden. Het volume is opgebouwd uit 12 verticale ellipsoïde spanten, bestaand uit ronde stalen buisprofielen. Horizontaal werden verbindingsringen voorzien, eveneens opgebouwd uit ronde buisprofielen. Al deze buisprofielen hebben een diameter van slechts 244,5 mm.

Binnen in de bolstructuur vormen twee horizontale platformen, op 6,15 m en 9,15 m boven de begane grond, een trekconstructie die verhindert dat de spanten zich openen. Het pu-

bliksplatform, op 12,15 m boven de grond, wordt opgehangen aan de verticale gebogen spantconstructie om hinderlijke steunkolommen in de onderliggende vergaderzaal te vermijden.

Tussen de staalconstructie zijn staalplaat-betonvloeren voorzien. Tussen de spanten van de staalstructuur wordt een invulkaderwerk voorzien, opgebouwd uit op maat gefreesde MDF-elementen. Bovenop dit kaderwerk wordt een houten bebording geplaatst, die op zijn beurt dient als onderlegger voor een aluminiumbekleding. De binnenkant wordt afgewerkt met isolatie en een gipsplaatbekleding.

De vier schuin geplaatste metalen kolommen (diameter 711 mm en wanddikte 25 mm) ondersteunen niet alleen de ellipsoïde, maar brengen ook de voorzieningen voor de technische installaties in de raadzaal. Één kolom

Reiniging glas en bol

Voor wie zich afvraagt hoe het glas en de bol zullen gereinigd worden:

- aan de binnenzijde kunnen de voor- en achtergevel gereinigd worden via de passerelles die tegen de gevel bevestigd zijn. Dankzij een beveiliging met leeflijnen en het verplicht dragen van een harnas, kan men veilig de ramen reinigen. Ook de vensters in het sheddak zijn bereikbaar via passerelles.
- Aan de buitenzijde is een glaswasinstallatie voorzien aan de voorgevel en de achtergevel is bereikbaar met een hoogtewerker. De houten gevelbekleding in Afrikaanse paddoek hoeft in principe geen onderhoud.
- De ramen van de zijvleugels zijn bereikbaar via passerelles die aan de buitengevel bevestigd zijn.
- De buitenzijde van de bol kan gereinigd worden met een hoogtewerker.

bevat de elektriciteit en databekabeling, een andere de sanitaire voorzieningen, en de twee resterende de pulsie en extractie van de HVAC-installatie. De volledige constructie moet een brandstabiliteit bezitten van één uur, wat wordt bekomen door brandwerende verf die na montage wordt aangebracht.

EENVOUDIGE TECHNIEKEN MET DE HULP VAN DE NATUUR

Nachtkoeling en buitenzonwering

De landschapskantoren worden gekoeld op een natuurlijke wijze, d.m.v. nachtkoeling. 's Nachts gaan enkele ramen in het landschapskantoor, gestuurd via motoren, open, net als enkele ramen in de nok van het atrium. Ook de deurgehelen tussen het landschapskantoor en het atrium hebben opengaande delen zodat er tocht wordt gemaakt, waardoor de betonnen gewelven van het gebouw gaan afkoelen. Overdag geeft het gebouw haar koelte weer af aan de omgeving, waardoor de temperatuur in de landschapskantoren aangenaam blijft en minder snel opwarmt. Deze techniek wordt gecombineerd met een buitenzonwering, bestaande uit aluminium lamellen die voor de gevel hangen en die kunnen draaien volgens de stand van de zon. Ook dit verhindert dat de landschapskantoren teveel opwarmen door de zon tijdens de warme zomermaanden.

Omdat de gewelven en de betonnen constructie van het plafond moeten kunnen afkoelen, kunnen geen valse plafonds voorzien worden. Alle vloeren van de landschapskantoren worden dan ook uitgerust met een verhoogde systeemvloer waaronder alle technieken zijn ondergebracht. Op deze systeemvloer zijn omwille van akoestische redenen tapijttegels aangebracht. Deze vloer heeft als bijkomend voordeel dat de gemakkelijker werkplekken kunnen verplaatst worden, zonder dat er kabels over het tapijt moeten lopen: alles kan onder de systeemvloer verplaatst worden.

De individuele kantoren zijn wel voorzien van individuele koeling (airco) en hebben een vals plafond. In deze kantoren wordt binnenzonwering voorzien (alu-lamellen), geen buitenzonwering.

Verwarming

De verwarming van de kantoren gebeurt met convectoren, die worden gevoed door 2 gasketels. In het atrium is er vloerverwarming voorzien op niveau -1 en zijn er stralingspanelen aan de passerelles evenwijdig aan de voorgevel. Alle technieken worden beheerd met een gebouwenbeheersysteem. ■

Bronnen:

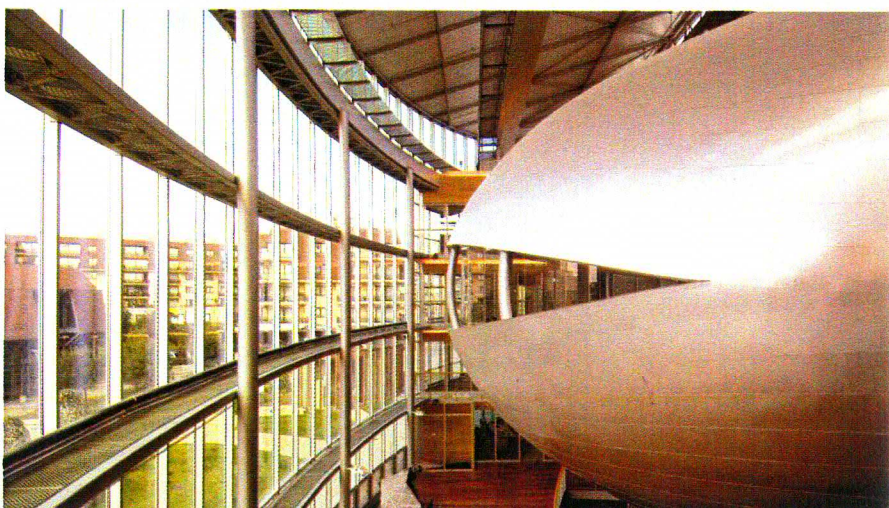
Arch. Philippe Van Goethem - S/VR architecten
website gemeente Koksijde: www.koksijde.be
website vk groep: www.vkgroep.be

Fotografie:

Yvan Glavie

Tekst:

Yves Van Vaerenbergh

Projectgegevens

Bouwheer: gemeentebestuur Koksijde.

Architecten: Storme en Van Ranst - Antwerpen (projectarchitect Philippe Van Goethem).

Studiebureau Technieken: VK Engineering - Merelbeke.

Studiebureau Stabiliteit: VK Engineering - Brugge.

Omgevingsontwerp: Buro voor vrije ruimte - Gent.

Algemene aannemer: Strabag - Antwerpen.

Financier en projectbeheer: Dexia Bank NV.

Bouwbudget gemeentehuis: 10.500.000 euro.

Bouwheer: gemeentebestuur Koksijde.